

ADVIES Nr 07 / 96 van 22 april 1996

O. ref. : 10 / A / 96 / 011

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit (nr. 16) tot wijziging van het koninklijk besluit (nr. 8) tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 8 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid de artikelen 8 en 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie dd. 16 april 1996;

Gelet op het verslag van de Heer F. Robben;

Brengt op 22 april 1996 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG EN NORMATIEF KADER

1. Het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een aantal aanpassingen aan te brengen aan het koninklijk besluit (nr. 8) tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 8 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. Het ontwerp van koninklijk besluit steunt, overeenkomstig het Verslag aan de Koning, op artikel 8, 1 en 2 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna Wet Verwerking Persoonsgegevens genoemd en afgekort als WVP). Artikel 8, 1 WVP stelt dat de aldaar opgesomde gegevens slechts mogen worden verwerkt voor door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden; indien de doeleinden worden vastgesteld krachtens de wet, brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer vooraf advies uit. Artikel 8, 2 WVP stelt dat de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie, bijzondere voorwaarden kan stellen betreffende de verwerking van de vermelde gegevens. Het koninklijk besluit (nr. 8), tot wijziging waarvan het voorgelegde koninklijk besluit strekt, werd uitgewerkt op basis van het advies nr. 08/93 van 6 augustus 1993 van de Commissie en vormde het voorwerp van het advies nr. 12/93 van 22 september 1993 van de Commissie. Bij de formulering van onderhavig advies heeft de Commissie verder gebouwd op beide vermelde adviezen, waarmee dit advies moet worden samengelezen.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

2. Artikel 1 van het ontwerp strekt ertoe twee wijzigingen aan te brengen aan artikel 2, 3° van het hoger vermelde koninklijk besluit (nr. 8). Dat artikel laat toe bepaalde gegevens opgesomd in artikel 8 WVP te verwerken met de uitsluitende bedoeling een staat op te maken van rechtspraak in rechtsstelsels waar de vermelding van rechterlijke beslissingen gewoonlijk geschiedt onder verwijzing naar de namen van de partijen, voor zover die verwerkingen als persoonsgegevens betreffende de partijen slechts hun naam, het onderwerp van de beslissing en de inhoud, samenvatting of korte inhoud ervan bevatten.

De voorgestelde wijzigingen strekken er enerzijds toe om in dergelijke verwerkingen ook de opname toe te laten van gegevens betreffende de geschillen voorgelegd aan de hoven en rechtbanken en de administratieve gerechten, en anderzijds de limitatieve omschrijving van de gegevens die dergelijke verwerkingen als persoonsgegevens betreffende de partijen mogen bevatten, weg te laten. In het Verslag aan de Koning⁽¹⁾ wordt ter verantwoording vooral verwezen naar de te strikte aard van deze beperkingen in het licht van een geautomatiseerde publikatie van de rechtspraak, voornamelijk deze van de Raad van State.

¹ Terloops wenst de Commissie erop te wijzen dat in het Verslag aan de Koning de commentaar bij artikel 1 eigenlijk slaat op artikel 2 van het dispositief en vice versa.

De Commissie stelt vast dat m.b.t. bepaalde rechtspraak, zoals deze van de Raad van State, inderdaad sedert geruime tijd de praktijk bestaat om de uitspraken te identificeren onder verwijzing naar o.a. de namen van de partijen. De Commissie acht het evenwel aanbevelenswaardig dergelijke praktijken te herevalueren in het licht van de evolutie om dergelijke rechtspraak op een geautomatiseerde wijze ter beschikking te stellen. De geautomatiseerde zoekroutines in vrije tekst die beschikbaar zijn in consultatiesoftware van CD-ROM's of van netwerken zoals Internet, laten immers toe uit grote verzamelingen van uitspraken selecties door te voeren op namen van partijen in combinatie met andere zoekcriteria waaruit op een systematische manier informatie kan worden afgeleid die behoort tot de persoonlijke levenssfeer van de geïdentificeerde personen. Het ontstaan van dergelijke mogelijkheden ten gevolge van technologische evolutie dient volgens de Commissie gepaard te gaan met een grotere terughoudendheid bij het vermelden van gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van de partijen in geautomatiseerde overzichten van rechtspraak en het zoeken naar andere systemen om rechterlijke uitspraken te identificeren.

De Commissie kan dan ook geenszins instemmen met de voorgestelde aanpassing van artikel 2, 3° van het koninklijk besluit (nr. 8). De Commissie heeft overigens reeds in haar advies nr. 12/93 (punt 10) aangegeven dat de opname van de verwijzing naar de categorie vermeld in artikel 8, 1, 1° WVP niet verantwoord kan worden vanuit het licht van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Anderzijds begrijpt de Commissie dat aan rechtscolleges de mogelijkheid moet worden geboden om het beheer van de geschillen waarin zij tussenkomen of uitspraak hebben gedaan te verwerken, ook wanneer daartoe de verwerking nodig is van gegevens bedoeld in artikel 8, 1 WVP. Daarom stelt de Commissie voor een 4° in te voegen in artikel 2 van het koninklijk besluit (nr. 8) dat de rechtscolleges machtigt om de gegevens vermeld in artikel 8, 1 WVP te verwerken uitsluitend voor het beheer van de geschillen waarin zij tussenkomen, en voor het bijhouden van een overzicht van de eigen rechtspraak voor louter eigen gebruik.

3. Artikel 2 van het ontwerp strekt ertoe een wijziging aan te brengen aan artikel 3, 1 van het koninklijk besluit (nr. 8). Dat artikel 3, 1 legt aan de houders die gegevens verwerken in uitvoering van artikel 3, 2 en 3 van het koninklijk besluit (nr. 8) de verplichting op om de gegevens bedoeld in artikel 4, 1 WVP en het feit dat deze gegevens worden beschermd door artikel 8 WVP, tenminste één maand voor de verwerking wordt aangevat, schriftelijk mee te delen aan de betrokken persoon. Deze laatste kan echter instemmen met een verkorting van deze termijn van één maand, die dient te verlopen tussen het ogenblik van de mededeling en het begin van de verwerking.

Het voorgestelde artikel 2 strekt ertoe de plicht tot mededeling één maand voor het begin van de verwerking te vervangen door een plicht tot onverwijld mededeling bij het begin van de verwerking. Daarbij wordt er in het Verslag aan de Koning van uitgegaan dat de machtigingen vervat in artikel 3, 2 en 3 van het koninklijk besluit (nr. 8) hun grondslag vinden in de algemene bevoegdheid die de Koning put uit artikel 8, 1, tweede lid WVP, en niet uit de specifieke bevoegdheid die de Koning put uit artikel 8, 5 WVP, waarin een voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving aan de betrokkene wordt vereist.

De Commissie neemt akte van dit standpunt en stelt vast dat in deze hypothese een voorafgaandelijke schriftelijke kennisgeving wettelijk niet meer strikt vereist is. Zij wijst er niettemin op dat in uitvoering van artikel 8, 2 WVP in elk geval bijzondere waarborgen kunnen worden uitgevaardigd, die zowel kunnen slaan op machtigingen in uitvoering van artikel 8, 1 WVP als op machtigingen in uitvoering van artikel 8, 5 WVP (zie ook het advies nr. 8/93 van de Commissie, punt 4). De Commissie acht het wenselijk dat ook in artikel 3, 1 van het koninklijk besluit (nr. 8) de verplichting tot voorafgaandelijke mededeling aan de betrokkene blijft ingeschreven, zij het dat zij kan aanvaarden dat de termijn van één maand wordt geschrapt. De voorafgaandelijke mededeling biedt de betrokkene immers de mogelijkheid om eventueel nog vóór de verwerking van gegevens bedoeld in artikel 8 WVP af te zien van een ingediend verzoek indien hij van oordeel is dat dergelijke verwerking disproportioneel is, wat bij een onverwijld mededeling na het opstarten van de verwerking niet meer mogelijk is.

4. Artikel 3 van het ontwerp strekt ertoe om artikel 4, 1° van het koninklijk besluit (nr. 8) af te schaffen. Dit artikel bepaalt dat de personen die gemachtigd zijn om gegevens bedoeld in artikel 8 WVP te verwerken, door de houder van het bestand met naam moeten worden aangewezen op een lijst die ter beschikking moet worden gehouden van de betrokken persoon en van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. In het Verslag aan de Koning wordt geargumenteed dat deze bepaling vaak moeilijkheden oplevert omdat in bepaalde omgevingen een zeer groot aantal bedienden toegang moeten hebben tot dergelijke gegevens, en bij afwezigheid van een collega of op piekmomenten ook andere bedienden voor die taken moeten inspringen, waardoor de lijst aan dagelijkse veranderingen onderhevig is.

De Commissie is van oordeel dat elke gegevensverwerking voorzien moet zijn van een degelijk toegangscontrolesysteem, gebaseerd op profielen die worden gedefinieerd per gebruiker, en die aangeven welke soorten verrichtingen mogen worden verricht op welke soorten gegevens. Het is volkomen verantwoord dat bij de toekenning van dergelijke profielen bijzondere aandacht wordt besteed aan de verwerking van gegevens die krachtens artikel 8 WVP een bijzondere bescherming genieten. De Commissie kan dan ook geenszins akkoord gaan met een situatie waarbij een houder van de verwerking niet op om het even welk ogenblik in zijn toegangscontrolesysteem kan terugvinden welke gebruikers toegang mogen hebben tot de gegevens bedoeld in artikel 8 WVP. Indien de houder dit niet kan, betekent dit dat zijn verwerking geenszins voldoet aan het beveiligingsniveau dat mag worden verwacht. De lijst bedoeld in artikel 4, 1° van het koninklijk besluit (nr. 8) dient volgens de Commissie overigens geen papieren lijst te zijn, maar kan gerust bestaan in het bestand dat de toegangscontrole regelt. De Commissie kan daarentegen wel begrijpen dat het ter beschikking houden van de lijst van toegangsgerechtigden aan elke persoon waarover gegevens in de zin van artikel 8 WVP worden verwerkt op diens loutere vraag, tot onevenredige inspanningen vanwege de houder aanleiding kan geven, en overigens kan leiden tot een algemene bekendheid van personen die toegang hebben tot gerechtelijke gegevens, wat in het licht van een mogelijke benadering van deze personen met het oog op het bekomen van dergelijke gegevens over derden niet wenselijk is. Daarom kan de Commissie ermee instemmen dat artikel 3 van het voorgelegde ontwerp dusdanig wordt aangepast dat de verplichting tot bijhouden van de nominatieve lijst vervat in artikel 4, 1° van het koninklijk besluit (nr. 8) wordt behouden, maar deze lijst nog enkel ter beschikking moet worden gehouden van Commissie wanneer zij erom verzoekt.

5. Artikel 4 van het voorgelegde ontwerp regelt de inwerkingtreding en vergt geen nadere commentaar.

OM DEZE REDENEN

6. Brengt de Commissie, onder voorbehoud van de hiervoor gemaakte opmerkingen, i.h.b. onder de nummers 2, 3 en 4, een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL

(get.) P. THOMAS